

تیر پیشنهادی: کارایی و رفاه اجتماعی پیامدهای مثبت عملکرد شوراهای رقابت در دنیا است

کارایی و رفاه اجتماعی پیامدهای مثبت عملکرد شوراهای رقابت در دنیا است

علمای اقتصاد و بازرگانی معتقدند در صورتیکه شرایط رقابتی کامل وجود داشته باشد ساز و کار بازار حداکثر کارایی و رفاه اجتماعی را به ارمغان می آورد. در نقطه مقابل با رخداد شرایط انحصاری در بازار و بروز رفتارهای غیررقابتی رفاه جامعه کاهش می یابد.

برای این منظور کشورهای متعددی از جمله جمهوری اسلامی ایران برای جلوگیری از انحصار و تسهیل رقابت، ساز و کارهای نهادی و حقوقی مختلفی پیش بینی کرده اند. البته در بسیاری از این کشورها این سازوکارها در اختیار دولت بوده بنابراین تنظیم امور توسط مدیران دولتی صورت می گیرد.

در مجموع صرف نظر از ماهیت دولتی و حقوقی نهادهای تنظیم کننده بازار، این سازوکارها ابزارهایی برای جلوگیری از همکاری و ائتلاف بنگاه ها، تثبیت قیمت، ادغام های غیررقابتی و دیگر رفتارهایی هستند تا منجر به افزایش کارایی بازارها و تضمین و رفاه اقتصادی جامعه گردند.

اگر چه در خصوص کمیت و کیفیت حیطه اختیارات و وظایف قوانین رقابتی و عملکرد نهادهای تنظیم کننده بازارها و نیز میزان دولتی یا خصوصی بودن آنها اجماعی وجود ندارد اما باید تدابیری اتخاذ گردد تا متناسب با شرایط روز اقتصادی و تجاری کشور و نیز با یکپارچگی و هماهنگی کامل همه بازیگران، تنظیم بازار و تسهیل رقابت در سطح و جایگاه مناسبی مدیریت گردد. (شاهد این مدعی، اختلاف دیدگاههایی است که در خصوص مساله قیمت گذاری خودرو طی چند ماه اخیر فی مابین دستگاه های دولتی و شورای رقابت رخ داد).

وجود برخی آسیب ها در نظام اقتصادی ایران از جمله فراوانی، انحصار و تمرکز بنگاه ها در کشور، گسترش معاملات غیررسمی و خدشه در حقوق مالکیت، توسعه نیافتگی بازارهای مالی و عدم شفافیت اطلاعات و مواردی مشابه باعث گردید قانون رقابت و نیز شورای رقابت در کشورمان شکل گیرد و لذا ضروری است در

چارچوب وظایف شورا به همه موضوعات به نحو مناسب و متوازن پرداخته شود. بدیهی است صرف تمرکز به امور قیمت گذاری نمی تواند اهداف تسهیل رقابت را محقق سازد.

تجربه کشورهای مختلف براین اساس حاکی از دو رویکرد نظارتی به بازار است: نخست نظارت مستقیم که بر این اساس کالاها و خدمات از طریق کمیسیونها، سازمانها و یا وزارتخانههای مربوطه قیمت گذاری می شوند مانند کشورهای ترکیه، برزیل و تا حدودی ایران و دوم نظارت غیرمستقیم، که بر مبنای آن قوانین و مقررات به منظور هدایت بازار به شرایط رقابتی وضع می شود. مانند تجربیات کشورهای آمریکا، انگلستان، آلمان، فرانسه و کره.

البته با توجه به ناکارآمدی عمومی الگوی نظارتی نوع اول عمده گرایشها به سمت الگوهای نظارتی و نوع دوم یا به عبارتی وضع قوانین و مقررات مناسب گرایش یافته است.

در هر حال در شرایط فعلی با تجربیاتی که در این حوزه کسب شده است عملکرد مثبت شورای رقابت را در گرو همکاری و مشارکت بخش دولتی و خصوصی تعریف می کنند. اگر در گذشته دولت ها به عنوان یک کنترل کننده صرف مطرح بودند، امروزه در نقاط مختلف جهان انعطاف پذیری و کارایی بازار را در گرو حضور موثر دولت مطرح می سازند تا در مواقع لزوم با نظارت کامل بر بازار، شرایط بازار را به محیطی امن تبدیل کرده تا امکان گسترش رقابت فراهم گردد.

در این راستا ضروری است نقش و جایگاه و حیطه وظایف و اختیارات مقامات رقابتی که طبق قانون مسئول گسترش رقابت در بازار هستند و مقامات تنظیمی که به اعمال مقررات تنظیمی در بخشهایی از اقتصاد مشغول هستند شفاف و روشن و از همه مهمتر یکپارچه و هماهنگ گردد.

بر این اساس می توان امیدوار بود این دو نهاد به عنوان مکمل و نه مخرب یکدیگر، در کنار هم شرایط رقابتی بازار را تسهیل کرده و کارایی و رفاه اجتماعی را به ارمغان می آورند.

تایید تهیه کننده:	تایید مدیر ذیربط:	تایید حوزه ریاست:	تایید رییس موسسه:
☐	☐	☐	☐